Dosarul nr. 2-14842/2024

2-24127331-12-2-08112024

H O T Ă R Î R E

în numele Legii

16 ianuarie 2025 **mun. Chişinău**

Judecătorul Judecătoria Chişinău (sediul Centru) Igor Pulbere judecînd în procedura cererilor cu valoare redusă pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de OCN „Aventus Finance” SRL către Cazacu Mihai-Adrian Marcel, privind încasarea datoriei, penalității și cheltuielile de judecată, -

a c o n s t a t a t

La 07 noiembrie 2024, OCN „Aventus Finance” SRL a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva pîrîtului Cazacu Mihai-Adrian Marcel privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la 11 ianuarie 2022, între OCN „Aventus Finance” SRL, în calitate de creditor și Cazacu Mihai-Adrian Marcel, în calitate de debitor, a fost încheiat contractul de credit nebancar nr. 229259, potrivit căruia creditorul s-a obligat să acorde debitorului un credit în sumă de 25 000 lei, iar debitorul și-a asumat obligația de a rambursa creditul în 36 rate lunare egale, în valoare de 1 375,44 lei fiecare.

Reclamantul a menționat că și-a onorat integral obligațiile contractuale, acordînd creditul în termenul și condițiile stabilite în contract, însă debitorul nu și-a executat corespunzător obligațiile contractuale asumate.

În vederea soluționării amiabile a litigiului dintre părți, creditorul a depus eforturi susținute pentru a intra în contact cu debitorul și a-l determina să-și execute obligațiile contractuale. Cu regret, toate aceste încercări de soluționare pe cale amiabilă au rămas fără rezultat, debitorul manifestînd în continuare o atitudine pasivă față de obligațiile sale contractuale.

Conform situației din data de 01 august 2024, suma totală a datoriilor pîrîtului Cazacu Mihai-Adrian Marcel față de OCN „Aventus Finance” SRL constituie 16.221,64 lei, inclusiv:

- soldul creditului: 12 625,17 lei;
- dobîndă: 342,94 lei;
- comision de acordare: 277,76 lei;
- comision de administrare: 2 000 lei;

– penalități: 975,77 lei.

În susținerea pretențiilor sale, reclamantul a invocat încălcarea de către debitor a prevederilor art. 1242 alin. (1), art. 1247 alin. (1), art. 1763 alin. (1) Cod civil, precum și a prevederilor contractului de credit. De asemenea, reclamantul a indicat că debitorul a încălcat obligațiunile ce îi revin în temeiul art. 774 alin. (1), art. 775 alin. (1) și art. 858 alin. (2) Cod civil.

În procesul de examinare și soluționare a cauzei, instanța se ghidează de principiile fundamentale ale probațiunii în procedura civilă, așa cum sunt ele stabilite în Codul de procedură civilă. Conform art. 117 alin. (1) și art. 118 alin. (1), probele reprezintă elementele de fapt dobîndite legal care servesc la constatarea circumstanțelor relevante, iar fiecare parte are sarcina de a dovedi circumstanțele pe care le invocă.

În acest context, instanța are responsabilitatea, în conformitate cu art. 121 și art. 122, de a reține spre examinare doar probele pertinente și admisibile, care confirmă, combat ori pun la îndoială existența circumstanțelor importante pentru soluționarea justă a cazului. Aceste probe sunt evaluate în ansamblu, ținînd cont de legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii, așa cum prevede art. 130 alin. (3).

În final, conform art. 239 și art. 240 alin. (1), hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată, bazîndu-se exclusiv pe circumstanțele constatate nemijlocit și pe probele cercetate în ședința de judecată. La deliberare, instanța apreciază probele, determină circumstanțele relevante, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă și admisibilitatea acțiunii, asigurînd astfel o soluționare echitabilă și conformă cu legea a cauzei.

Studiind în ansamblu pretențiile reclamantului și materialele anexate la dosar în raport cu prevederile legale aplicabile speței, judecătorul reține următoarele.

Conform art. 774 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Art. 776 Cod civil stabilește că obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Art. 858 alin. (1) și (2) Cod civil prevede că temeiul executării rezidă în existența unei obligații și că obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Din materialele prezentate, judecătorul constată incontestabil existența între părți a unui raport juridic de creditare, fundamentat prin contractul de credit nr. 229259 din 11 ianuarie 2022.

Potrivit certificatului nr. 132880 din 01 august 2024, în contul stingerii datoriei la credit pîrîtul a efectuat plăți în sumă totală de 33 778,36 lei. În fiecare rată lunară era inclus comisionul de administrare și comisionul de acordare, care pentru perioada achitată constituie respectiv 10.000 lei și 1 388,80 lei.

Judecătorul acordă o atenție deosebită evaluării caracterului contractului prin prisma legislației privind protecția consumatorilor. Astfel, în conformitate cu art. 3 din Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori, pîrîtul întrunește condițiile calității de consumator, fiind o persoană fizică care a contractat creditul pentru necesități personale, nelegate de activitatea de întreprinzător sau profesională.

Această calificare a raportului juridic atrage aplicarea unui regim special de protecție, instituit prin dispozițiile art. 1069-1081 Cod civil și prevederile Legii nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori.

Conform art. 1069 alin. (1) și alin. (4) lit. b) Cod civil, clauza propusă de una dintre părți nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influențeze conținutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu. În contractul dintre un profesionist și un consumator se prezumă că clauzele au fost propuse de către profesionist și că acestea nu au fost negociate individual.

Potrivit art. 1071 alin. (1) și (2) Cod civil, persoana care prezintă clauze care nu au fost negociate individual este obligată să se asigure că ele sunt elaborate și comunicate într-un limbaj clar și inteligibil, precum și să fie lizibile. Într-un contract dintre un profesionist și un consumator, clauza propusă de către profesionist cu încălcarea obligației de transparență poate fi considerată abuzivă doar pe acest unic temei.

Din materialele cauzei rezultă că părțile contractului de credit au prevăzut în contractul de credit un comision de administrare lunar în mărime de 500 lei și un comision de acordare în mărime de 2 500 lei.

Analizînd clauzele contractuale referitoare la comisioane prin prisma normelor de protecție a consumatorilor, instanța observă că acestea prezintă caracteristici esențiale ale clauzelor abuzive în sensul art. 1072 Cod civil. Comisionul de administrare lunar perceput de creditor creează un

dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților contractante, contrar exigențelor bunei-credințe.

Principiul bunei-credințe în materia protecției consumatorilor reprezintă un element fundamental în sistemul juridic de protecție a părții vulnerabile în raportul contractual. Acest principiu, consacrat la art. 9 Cod civil, impune o obligație calificată care depășește simpla corectitudine formală și conturează un standard de comportament sporit pentru profesioniști în raporturile cu consumatorii. În jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, buna-credință este interpretată nu doar ca absență a intenției frauduloase, ci ca o obligație activă de a asigura un echilibru contractual real, ținînd cont de asimetria informațională și de putere care există între părți.

În speța de față, prin prisma bunei-credințe obiective, se constată că OCN „Aventus Finance" SRL, beneficiind de experiența sa profesională și de cunoștințele juridice și economice speciale, a inclus în contract comisioane care nu reflectă servicii reale prestate în interesul consumatorului. Aceste comisioane nu doar că nu au fost explicate în mod transparent, dar nici nu corespund unui schimb echitabil de prestații. Principiul bunei-credințe în contractele cu consumatorii impune profesionistului obligația de a nu valorifica poziția sa dominantă prin inserarea de clauze care, deși aparent acceptate de consumator, creează în realitate un dezechilibru contractual semnificativ.

Esența juridică a principiului bunei-credințe nu rezidă doar în corectitudinea formală a actelor și operațiunilor juridice, ci și în echitatea substanțială a raporturilor contractuale. Această interpretare este susținută de evoluția legislativă în materia protecției consumatorilor, care a transformat buna-credință dintr-un simplu principiu moral într-un concept juridic exigent, ce impune standarde de comportament care depășesc simpla legalitate formală.

Referitor la proporționalitatea comisioanelor percepute, instanța constată o disproporție vădită între valoarea acestora și serviciile efectiv prestate de creditor. Analiza economică a raportului contractual relevă că valoarea cumulată a comisioanelor reprezintă aproximativ 45,6% din valoarea creditului acordat (11 388,80 lei din 25 000 lei), procent care nu poate fi justificat de niciun serviciu real și distinct prestat consumatorului.

Examinînd comisionul de administrare prin prisma proporționalității, instanța observă că acesta este perceput lunar în cuantum fix (500 lei), indiferent de soldul creditului și de volumul efectiv al operațiunilor administrative. Această modalitate de calcul nu reflectă costurile reale ale

creditorului, care în mod logic ar trebui să scadă pe măsură ce soldul creditului se diminuează. Prin urmare, comisionul de administrare, așa cum a fost structurat, nu respectă exigența proporționalității între prestația creditorului și contraprestația impusă consumatorului.

În ceea ce privește comisionul de acordare, în valoare de 2 500 lei (10% din valoarea creditului), acesta nu corespunde unui serviciu distinct de însăși obligația principală a creditorului de a pune la dispoziție suma împrumutată. Serviciile inerente acordării creditului - precum evaluarea dosarului, analiza bonității, procesarea documentelor - reprezintă operațiuni care servesc interesului propriu al creditorului și nu constituie prestații distincte care să justifice perceperea unui comision separat de dobîndă. Efectul practic al acestui comision este de a majora costul real al creditului dincolo de dobînda stipulată, fără a oferi consumatorului un beneficiu corespunzător.

Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori, prin art. 15 alin. (7), stabilește o limită cantitativă clară a proporționalității costurilor creditului, interzicînd ca valoarea totală a acestora să depășească suma inițial acordată, pentru creditele sub 50 000 lei cu termen de rambursare pînă la 2 ani. Deși această normă imperativă ar fi suficientă pentru a constata caracterul excesiv al comisioanelor, analiza proporționalității merge dincolo de simpla verificare a pragului legal și examinează dacă există o corespondență rezonabilă între serviciile prestate și sumele percepute.

Art. 997 alin. (1) Cod civil prevede că entitatea care deține o poziție dominantă pe piață nu poate impune clauze care contravin legislației concurenței sau clauze abuzive. Interpretarea sistematică a acestei norme în coroborare cu dispozițiile speciale de protecție a consumatorilor conduce la concluzia că OCN „Aventus Finance” SRL, în calitate de profesionist, nu putea impune consumatorului comisioane care nu reflectă servicii reale și distincte.

În lumina acestor considerente juridice, judecătorul constată că atît comisionul de administrare cît și comisionul de acordare reprezintă clauze abuzive. Conform art. 1076 Cod civil, aceste clauze sunt lovite de nulitate absolută, iar nulitatea operează doar în măsura în care avantajează consumatorul, contractul putînd fi menținut fără clauzele abuzive.

Articolul 329 Cod civil consacră principiul nulității absolute de protecție a consumatorului, subliniind că: „(1) În contractele cu consumatorii sînt nule clauzele abuzive, precum și clauzele prin care se derogă de la dispozițiile legale de la care este interzis a se deroga în detrimentul consumatorului (nulitatea de protecție). (2) Nulitatea de protecție operează doar în măsura în care

avantajează consumatorul.” Această normă imperativă obligă instanța să constate din oficiu caracterul abuziv al clauzelor respective și să aplice sancțiunea nulității.

Conform certificatului nr. 132880 din 01 august 2024, pîrîtul a achitat comisionul de administrare în sumă de 10 000 lei și comisionul de acordare în sumă de 1 388,80 lei, în total 11.388,80 lei. Constatarea nulității acestor clauze impune recalificarea sumelor achitate cu titlul de comisioane ca plăți efectuate în contul creditului principal.

Este relevant de menționat și faptul că art. 15 alin. (7) din Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori prevede expres interdicția aplicării oricăror plăți (inclusiv dobînzi, comisioane, taxe, penalități, dobînzi de întîrziere şi orice alt tip de plăți) aferente unui contract de acordare a creditului pentru consumator pe un termen mai mic de 2 ani și/sau în care suma inițială debursată este de pînă la 50 de mii de lei, a căror valoare totală să depășească valoarea debursată conform contractului respectiv. Această dispoziție legală imperativă consolidează concluzia instanței privind caracterul excesiv al comisioanelor percepute, chiar dacă ele nu ar fi fost considerate abuzive per se.

Luînd în considerare recalificarea comisioanelor achitate ca plăți în contul creditului principal, se constată că pîrîtul și-a executat integral obligațiile de plată asumate prin contractul de credit. În aceste condiții, pretențiile reclamantului privind încasarea datoriei la credit, a dobînzii și a penalităților devin neîntemeiate.

În conformitate cu art. art. 90, 94, 96, 238-241, 276^2-276^4 Cod de procedură civilă, judecătorul, -

h o t ă r ă ș t e

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de OCN „Aventus Finance” SRL către Cazacu Mihai-Adrian Marcel, privind încasarea datoriei, penalității și cheltuielile de judecată.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Judecător **Igor Pulbere**

Notă: În conformitate cu art. 236 alin. (7) Cod de procedură civilă, potrivit prevederilor p. 1.3 din Dispoziția nr. 23 din 05 aprilie 2024 cu privire la delegarea împuternicirilor vicepreședintelor Judecătoriei Chișinău, în legătură cu faptul că, judecătorul Igor Pulbere este în

imposibilitatea obiectivă de a semna hotărîrea motivată, textul integral al hotărîrii este semnat de vicepreședinte interimar al Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) Serghei Dimitriu.

Vicepreședinte interimar
al Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) Serghei Dimitriu